

Jezus geboren

Thema: Geboorte
Mattheüs 1

a. Het geslachtsregister van Jezus Christus (Matth. 1: 1-17)

UITLEG VAN DE TEKST

Mattheüs begint zijn evangelie met een geslachtsregister, een stamboom. Heel wat mensen zijn geïnteresseerd in hun voorgeslacht en hebben van het uitzoeken van hun stamboom hun hobby gemaakt. Vele uren worden besteed aan het napluisen van de burgerlijke stand en vaak worden ook oude doop- en trouwboeken van de kerk doorgesnuffeld. Sommigen komen heel ver en ontdekken bijvoorbeeld dat ze afstammen van de hugenoten, of dat hun familie verwant is met een andere familie, of dat ze in hun familie beroemde mensen hebben gehad. Het is natuurlijk mooi om te kunnen vertellen: ik ben in de verte nog familie van... en dan klinkt daar een bekende of beroemde naam. Bij zo'n stamboekonderzoek kan men ook stuiten op mensen die men liever niet in de stamboom zou hebben gehad. Het onderzoek kan moeilijkheden opleveren. Er kunnen hiaten zijn, waardoor men niet verder kan.

Aan het begin van het Mattheüsevangelie ligt er een stamboom voor ons, niet van een gewoon mens, maar van Jezus Christus. Daarmee opent de evangelist z'n evangelie: het boek van het geslacht van Jezus Christus. Hij schrijft met name voor de Joden en wil hen ervan overtuigen dat deze Jezus de Beloofde aan de vaders is. Daarom laat hij direct aan het begin weten Wie Hij is en waar Hij vandaan komt.

Mattheüs gaat niet verder terug dan Abraham. Dat is omdat hij schrijft voor de Joden. Hij wil bewijzen

dat Jezus de ware Zoon van Abraham is. Lukas, die ook een geslachtsregister heeft, gaat terug naar Adam. Hij schrijft voor de heidenen en moet bewijzen dat Jezus de Zaligmaker is van het menselijk geslacht.

Mattheüs begint bij Abraham, de vader aller gelovigen. Dat is voor de Joden een mooi begin, want ze beriepen zich er graag op dat ze kinderen van Abraham waren: 'Wij zijn Abrahams zaad.' Zij hadden nog eens een man van naam in hun stamboom!

In de verzen 2-6a zien we de geslachtslijn van Abraham tot aan de koningsheerschappij van David. Het blijft echter niet zo mooi als we de stamboom nauwkeuriger bekijken. Kijk maar naar vers 3: 'En Juda gewon Fares en Zara bij Thamar.' Wie de geschiedenis achter deze namen kent, weet dat Thamar niet de vrouw van Juda was, maar zijn schoondochter. Er volgt nog meer, let maar op vers 5: 'En Salmon gewon Boöz bij Rachab.' In Hebr. 11 wordt Rachab in de rij van de geloofshelden genoemd als een vrouw met een groot geloof die de verspieters in haar woning te Jericho verborg met gevaar voor eigen leven, maar Rachab was ook een vrouw met een zondig verleden. Rachab de hoer is een schakel in de rij der geslachten waaruit eenmaal de Zaligmaker geboren wordt, Die ook haar Redder is. In vers 5 wordt nog een vrouw genoemd: Ruth. 'Boaz gewon Obed bij Ruth.' Over Ruth is niets schandelijks te zeggen, maar zij was wel een Moabitische. Uit haar volk mocht zelfs het tiende geslacht niet komen in de vergadering des Heeren. In vers 6 lezen we: 'David, de koning, Salomo gewon bij haar die Uria's vrouw was geweest.' Haar naam wordt niet eens genoemd. Het is Bathseba. We

kennen haar van die donkere bladzijde uit het levensboek van David. Hoe hij haar als vrouw wilde, een kind bij haar verwekt en haar man Uria heeft laten doden.

Het is opvallend dat naast de moeder van de Heere Jezus nog vier vrouwen in het geslachtsregister worden genoemd. Dat was vrij ongebruikelijk in een Joods geslachtsregister. Het is juist opmerkelijk welke vrouwen worden genoemd: niet vooraanstaande Joodse vrouwen, maar zelfs drie heidense! Waarom wordt Sara, de vrouw van Abraham, niet vermeld? En waarom ontbreekt de naam van Rebekka, de vrouw van Izak. En de naam van Lea, de vrouw van Jakob, wordt eveneens gemist. Mattheüs laat zo zien dat ook de heidenen in de verlossing van de Messias mogen delen.

Het geslachtsregister geeft een schematische samenvatting van de geschiedenis van Israël. De geslachtslijst wordt volgens vers 17 verdeeld in drie onderdelen van elk veertien namen. De eerste periode laat een opgaande lijn zien van Abraham naar het koningschap van David (vers 2-6), de tweede een neergaande lijn van David naar de ballingschap (vers 7-11) en de derde de weg terug naar het koningschap van de Heere Jezus (vers 12-16)

TER OVERWEGING

Een geslachtsregister wordt tijdens het Bijbel lezen nog al eens overgeslagen. Toch staat het er niet voor niets in. Probeer de kinderen maar duidelijk te maken dat de evangelist Mattheüs hier met name de Joden duidelijk wil maken dat de Heere Jezus werkelijk de beloofde Messias is. Benadruk dat de vier vrouwen, op wie van alles is aan te merken, niet zomaar in het geslachtsregister staan. Wij zouden liever bij het maken van een stamboom juist deze namen weglaten en de andere vermelden. Maar de Heere doet dat niet. Mattheüs moet ze door de inspiratie van de Heilige Geest vermelden om daardoor de verdorvenheid van de mens aan te duiden. Dat doet hij niet alleen door op deze vier vrouwen te wijzen, veel mannen in deze bijzondere stamboom hebben het er niet beter afgebracht. Joram liet al zijn broers ombrengen, toen hij aan de regering kwam. En Achaz was zo goddeloos dat hij de tempel liet sluiten. En Manasse heeft voor zijn bekering Jeruzalem met zijn gruwelen vervuld. Maar juist voor zulke mensen is de Zaligmaker gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

b. De geboorte van Jezus Christus (Matth. 1: 18-25)

UITLEG VAN DE TEKST

De evangelist Mattheüs schrijft bij de geboorte van de Heere Jezus vooral over de aankondiging daar-

van aan Jozef. Vers 18 vermeldt dat hij met Maria ondertrouwd is. Wij zouden zeggen: verloofd. De verloving was echter bij de joden een juridisch bepaalde verbintenis, die alleen door een scheidbrief ontbonden kon worden. In de tijd van de verloving bleef het meisje nog bij haar ouders wonen. Het samenkomen, samenwonen en de huwelijksge-meenschap begon pas nadat het huwelijk gesloten was. Voordat ze getrouwd zijn, blijkt Maria zwanger te zijn uit de Heilige Geest. Uit Luk. 1: 35 weten we dat de engel Gabriël dit ook zo aan Maria had bekendgemaakt. Jozef zal hier ongetwijfeld over gehoord hebben. Dat hij Maria heimelijk wil verlaten, komt niet omdat hij haar verdenkt van ontrouw. In vers 19 wordt hij rechtvaardig genoemd. Hij vreesde God en zocht daarom naar wat recht is voor Hem. Als rechtvaardige eerbiedigt hij de zwangerschap uit de Heilige Geest. Hij overweegt hij in stilte een scheidbrief te geven. Want ook al was hier geen onreinheid, er was wel een doorkruising van het huwelijk. Mag hij nu nog met haar verder gaan, nu zij door de Heilige Geest is afgezonderd voor een andere taak?

Terwijl Jozef van plan is Maria heimelijk te verlaten, verschijnt een engel van de Heere hem in een droom (vers 20). De engel spreekt hem aan met: 'Jozef, gij zone Davids.' Jozef is een afstammeling van koning David. Hij hoeft niet bang te zijn Maria tot zich te nemen, want het kindje wat in haar mag groeien is uit de Heilige Geest.

In vers 21 zegt de engel tegen Jozef hoe de Zoon genoemd moeten worden: Jezus. Deze Naam maakt Zijn werk duidelijk: 'Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.' Wanneer de engel Gabriël de geboorte van de Zoon van God aankondigt, zegt hij ook tot Maria: 'Gij zult bevrucht worden en een Zoon baren, en zult Zijn naam heten Jezus' (Luk. 1: 31). Eer iemand op aarde Hem Jezus noemde, was Hij in de hemel reeds zo genoemd. Op de achtste dag, de dag van de besnijdenis krijgt Hij ook de naam Jezus. In de tijd van het Nieuwe Testament was Jezus een gewone, alledaagse naam, evenals Jozua in het Oude Testament. Veel jongens heetten zo. Jozua of Jezus betekent Zaligmaker, of zoals we ook mogen vertalen: Redder, Verlosser, Bevrijder, Behouder, Heiland.

In de verzen 22 en 23 is waarschijnlijk niet meer de engel maar de evangelist Mattheüs aan het woord. Hij wil de Joden benadrukken dat de komst van de Heere Jezus de vervulling is van de profetie uit Jes. 7: 14. 'Een maagd zal zwanger worden.' Dat is in Maria in vervulling gegaan.

Immanuël is ook een prachtige naam voor de Heere Jezus. Deze naam betekent: God met ons. Hij is de Middelaar, Die God en mens weer met elkaar kan verzoenen.

Als Jozef na de droom wakker wordt, doet hij wat de engel hem bevolen had en neemt zijn vrouw

Maria tot zich. Tot de geboorte van de Heere Jezus heeft hij geen gemeenschap met haar.

TER OVERWEGING

Hoewel de seksuele opvoeding van de kinderen in de eerste plaats een zaak van de ouders is, hebben we vanuit deze geschiedenis voor de bovenbouw wel een aanleiding om kort aan te stippen dat Jozef en Maria zich houden aan Gods bevel om het samenkomen of samen naar bed gaan te bewaren voor het huwelijk.

We zien in dit gedeelte heel duidelijk hoe de Heere van Zijn kinderen afweet. Hij kent hun zorgen en vragen en komt hen ook te hulp. Toen door een engel uit de hemel, nu doet de Heere dat door Zijn Woord en Geest.

N.a.v. de naam Jezus kan met de kinderen worden doorgesproken over de betekenis van namen. De

meeste namen hebben een betekenis. Maar met deze betekenis bedoelen we niet altijd dat het kind ook zo zal zijn. De naam Willem betekent verdediger, maar uit zijn leven zou best kunnen blijken dat het tegendeel waar is. Dat geldt voor de naam Jezus zoals ze het Kind moeten: Hij zal Zijn volk zalig maken of redden van hun zonden. Probeer ook maar duidelijk te maken welke prachtige betekenis de naam Immanuel heeft.

GELOOFSLEER

In vraag 29 van de Heidelbergse Catechismus wordt gevraagd waarom de Zone Gods 'Jezus', dat is Zaligmaker wordt genoemd. In het antwoord klinkt kernachtig dat dit is omdat Hij ons zalig maakt en van al onze zonden verlost en daarnaast dat bij niemand anders enige zaligheid te zoeken of te vinden is.

